Môj Pôstny Špeciál

Trápia vás otázky, prečo nás čaká **obdobie pôstu**?
Kto stvoril **ľudí**?
Kto je to **Mesiáš**?
Čo je to **pôst**?

Prečo máme **Popolcovú stredu**?
Ako vyzerá **Veľký týždeň**?

Prečo sú veľkonočné sviatky najprv **smutné** a potom **radostné**?
V pôstnom špeciáli sa vám pokúsime vaše otázky zodpovedať.

Po náučných textoch nás budú čakať úlohy, hádanky a omaľovánky.

Dôležité informácie sú pod textom zhrnuté a vyznačené červenou farbou, aby sme si toho čo najviac zapamätali.

Kto stvoril ľudí?

Ľudia sú stvorení Bohom – naším Nebeským rodičom – ako Jeho deti. Ak by neprišlo k pádu človeka, ľudia by sa právom nazývali Božími deťmi. Stal sa však opak – sme deťmi satana naše duše túžia po návrate k Nebeskému Otcovi. Znie to ako poučka z katechizmu. Ako tomu máme rozumieť? Na počiatku Boh stvoril ľudí a veľmi sa tešil, že môže niekomu, kto sa mu podobá, dávať svoju bezhraničnú lásku. Prví ľudia však Jeho lásku odmietli.

Boh stvoril ľudí a tešil sa z nich. Oni Jeho lásku odmietli.

Cesta návratu

Stali sa tak potomkami satana a začala sa história bolesti a smútku pre Boha i pre ľudí. Začalo sa hľadanie cesty späť k nášmu ozajstnému Rodičovi – Bohu. On nám po celý čas pomáha a vždy, keď niekto spadne na svojej ceste, príde a pomáha mu opäť vstať. No podobne ako v škole, keď dostaneme zlú známku, musíme si ju opraviť. A často nestačí len raz sa prihlásiť, treba vynaložiť veľa úsilia, aby sa nám podarilo chybu napraviť.

Je to tak vždy. Keď v živote niečo pokazíme, niekomu ublížime, trápi nás to a túžime potom po náprave. Veď aj keď človek ťažko ochorie, musí brať lieky, aby sa uzdravil. A tak aj celé ľudstvo je vlastne choré. Má choré srdce. Dostal sa mu doňho zlý vírus a ten ho ničí. Tým vírusom je satan.

Ak chceme opäť byť Božími deťmi, musíme tohto satana zo svojho srdca vyhnať a vpustiť doňho Boha. Satan je zlodej, ktorý sa vlámal do Božieho domu – do nášho srdca – a vyhnal ho odtiaľ.
Teraz nás ničí a trápi. Je len na nás, či a kedy ho odtiaľ vyženieme. Ako to môžeme urobiť? Čo nám pomôže?
Keď príde niekde zlodej, voláme políciu. Keď niekto ochorie, voláme lekára.

Satan vyhnal Boha z našich srdc

Mesiáš

Naším záchrancom a učiteľom, ako žiť čistý život, je Mesiáš. Vo svätých písmach ľudia z celého sveta nachádzajú ako v príručke návod, ako zmeniť svoj život, aby bol opäť dobrý. Jedno je zaujímavé – všetky náboženstvá poznajú ako jeden zo spôsobov pomoci chorému ľudstvu pôst. Čo to je?

Pôst

V kresťanstve má pôst význam pokánia a vnútorného očisťovania, ale aj význam prípravy a očakávania. Z tohto dôvodu sa kresťania postia pred významnými sviatkami (napríklad pred Veľkou nocou, Narodením Pána), ale aj pred prijímaním eucharistie (tzv. eucharistický pôst). Kresťanstvo má viacero pôstnych období cez rok, hlavné pôstne obdobie (vo východných cirkvách nazývané Veľký pôst) je štyridsať dní pred Veľkonočnými sviatkami. Štyridsaťdenným pôstom si kresťania pripomínajú Ježišov štyridsať dní trvajúci čas strávený na púšti, keď sa pôstom pripravoval na svoje verejné vystúpenie. Judaizmus má viacero pôstov, napr. na Jom kipur a Tiš'a be-av. V Starom zákone je pôst akt pokory a pokánia. V budhizme sa Budha – hlavný učiteľ, skôr než dosiahol osvietenie, postil podľa zvyku hinduistických svätcov. Pôst je v Indii prejav sebazaprenia.

Veľký pôst je 40 dní pred Veľkonočnými sviatkami

Ale vráťme sa ku kresťanstvu, keďže k tejto skupine patríme. Čo o ňom hovorí Biblia?

Písmo kresťanom neprikazuje, aby sa postili. Boh to od kresťanov nevyžaduje ani nežiada. No na druhej strane Biblia hovorí o pôste ako o niečom, čo je dobré, užitočné a prospešné. Kniha Skutkov zaznamenáva veriacich, ako sa postili pred tým, než urobili dôležité rozhodnutia (Skutky 13:4, 14:23). Pôst a modlitba sú často spolu spojené (Lukáš 2:37; 5:33). Príliš často sa pôst sústreďuje na obmedzenie jedla. Naopak, zmysel pôstu by mal byť ten, že odvrátime oči z vecí tohto sveta

a úplne ich zameriame na Nebeského Otca. Pôst je spôsob, ako ukázať Bohu, a nám samým, že nám naozaj záleží na našom vzťahu s Ním. Pôst nám pomáha získať nový pohľad a obnoví našu závislosť na našom Nebeskom Rodičovi a obnovenie nášho vzťahu ako Jeho detí. Aj keď postenie sa v Písme je skoro vždy pôst od jedla, sú aj iné spôsoby ako sa dá postiť. Čokoľvek, čoho sa dočasne vzdáme na to, aby sme zamerali našu pozornosť na Nebeského Otca, sa dá pokladať za pôst (1 Korintským 7:1-5). Pôst by mal byť časovo obmedzený, hlavné keď sa jedná o pôst od jedla. Dlhšie časové obdobie bez jedla môže byť pre telo škodlivé. Pôst nemá slúžiť ako spôsob trestu pre telo, ale ako spôsob presmerovania našej pozornosti na Boha. Tak isto by pôst nemal byť vnímaný ako akýsi druh diéty. Zmysel biblického pôstu nie je chudnutie, ale skôr, ako som písala na začiatku, získať hlbšie spojenie s Bohom naším Rodičom. Každý sa môže postiť, ale niektorí sa možno nemôžu postiť od jedla (napríklad diabetici). No každý sa môže dočasne vzdať niečoho, aby sa tak mohol viac priblížiť k svojmu Otcovi.

Pôst nie je ani diéta, ani trest!

Keď odvraciame oči z vecí tohto sveta, tak sa potom môžeme úspešnejšie zamerať na Krista. Pôst nie je spôsob, akým vydierať Boha, aby urobil to, čo chceme. Pôst mení nás, nie Boha. Tak isto pôst nemá byť spôsobom ako sa javiť, že sme duchovnejší, ako iní. Pôst má byť robený v duchu pokory a v radostnom postoji. Matúš 6:16-18 nám vraví: „Keď sa postíte, nebuďte zamračení ako pokrytci, ktorí si nasadzujú smutný výzor na tvár, aby ľudia videli, že sa postia. Veru hovorím vám: Majú svoju odmenu! Ale keď sa ty postíš, pomaž si hlavu a umy si tvár, aby nie ľudia videli, že sa postíš, ale tvoj Otec, ktorý je v skrytosti; a tvoj Otec, ktorý vidí v skrytosti, odplatí tebe.“

Popolcová streda

Popolcová streda alebo aj inak povedané - škaredá streda - je prvým dňom pôstneho obdobia. Jej termín pripadá na 40. deň pred Veľkou nocou; do týchto 40 dní sa nepočítajú nedele, preto v praxi pripadá Popolcová streda na 46. deň pred Veľkonočnou nedeľou. Pre nepravidelný dátum Veľkej noci sa jej termín každý rok mení.

Ako prežíval svoj pôst Ježiš?

V Novom Zákone je opísané, ako postil Ježiš 40 dní na púšti a ako to prežíval: Pokúšanie na púšti. Potom Duch vyviedol Ježiša na púšť, aby ho diabol pokúšal. 2A keď sa štyridsať dní a štyridsať nocí postil, napokon vyhladol. 3Tu pristúpil pokušiteľ a povedal mu: "Ak si Boží Syn, povedz, nech sa z týchto kameňov stanú chleby." 4On odvetil: "Napísané je: 'Nielen z chleba žije človek, ale z každého slova, ktoré vychádza z Božích úst.'"

5Potom ho diabol vzal do svätého mesta, postavil ho na vrchol chrámu 6a vravel mu: "Ak si Boží Syn, vrhni sa dolu, veď je napísané: 'Svojim anjelom dá príkaz o tebe a vezmú ťa na ruky, aby si si neuderil nohu o kameň.'" 7Ježiš mu povedal: "Ale je aj napísané: 'Nebudeš pokúšať Pána, svojho Boha.'" 8A zasa ho diabol vzal na veľmi vysoký vrch, ukázal mu všetky kráľovstvá sveta a ich slávu 9a vravel mu: "Toto všetko ti dám, ak padneš predo mnou a budeš sa mi klaňať."

10Vtedy mu Ježiš povedal: "Odíď, satan, lebo je napísané: 'Pánovi, svojmu Bohu, sa budeš klaňať a jedine jemu budeš slúžiť.'" 11Tu ho diabol opustil a prišli anjeli a posluhovali mu. Návrat do Galiley 12Keď sa Ježiš dopočul, že Jána uväznili, odobral sa do Galiley.

13Opustil Nazaret a prišiel bývať do pobrežného mesta Kafarnaum, 14v končinách Zabulona a Neftali, aby sa splnilo, čo povedal prorok Izaiáš: 15"Krajina Zabulon a krajina Neftali, na ceste k moru, za Jordánom, Galilea pohanov!

16Ľud bývajúci v temnotách uvidel veľké svetlo. Svetlo zažiarilo tým, čo sedeli v temnom kraji smrti." 17Od tej chvíle začal Ježiš hlásať: "Robte pokánie, lebo sa priblížilo nebeské kráľovstvo." (Mt 4)

Nebudeš pokúšať Pána, svojho Boha

Podrobnejšie zamyslenie sa nad textom

Preberme si to podrobnejšie: *Potom Duch vyviedol Ježiša na púšť, aby ho diabol pokúšal. A keď sa štyridsať dní a štyridsať nocí postil, napokon vyhladol. Tu pristúpil pokušiteľ a povedal mu:...*

Každý zažíva vo svojom živote skúšky, aby sme mohli byť lepšími. Prekonávame sa, aby boli naše srdcia otvorenejšie. Podobne je to aj v škole. Musíme sa učiť na písomky, na skúšanie a keď to zvládneme, môžeme postúpiť do ďalšieho ročníka – zo základnej na strednú, potom i na vysokú školu. A takýmito skúškami prešiel i Ježiš hneď na začiatku svojho verejného pôsobenia.

Aj Ježiš prešiel skúškami

Tu pristúpil pokušiteľ a povedal mu: "Ak si Boží Syn, povedz, nech sa z týchto kameňov stanú chleby." On odvetil: "Napísané je: 'Nielen z chleba žije človek, ale z každého slova, ktoré vychádza z Božích úst.'"

Je to ťažké byť hladný a vydržať. Skúsili ste už jeden deň nejesť a piť len čistú vodu? Skúsili ste to tri, sedem či dokonca 40 dní? Ježiš už bol unavený a na konci so svojimi fyzickými silami, keď prišiel satan, aby ho pokúšal. Neprišiel na začiatku, keď bol Ježiš „vo forme“, ale na konci. Aj v našom kraji sa hovorieva – pred svitaním je najväčšia tma. Pred koncom prichádzajú najťažšie skúšky. Aký význam mala táto Ježišova skúška? Či to bolo len o tom, že si mohol dať kúsok chleba? Ani nie. Ježiš trpel hladom na púšti podobne ako Izraeliti v Mojžišovej dobe. Lenže keď Izraelitov ovládol hlad, stratili vieru v Boha. Ježiš to mal zvládnuť a ukázať Satanovi, že láska nášho Nebeského Otca je dôležitejšia ako čokoľvek iné.

Láska Nebeského Otca je dôležitejšia ako čokoľvek iné

Potom ho diabol vzal do svätého mesta, postavil ho na vrchol chrámu a vravel mu: "Ak si Boží Syn, vrhni sa dolu, veď je napísané: 'Svojim anjelom dá príkaz o tebe a vezmú ťa na ruky, aby si si neuderil nohu o kameň.'" Ježiš mu povedal: "Ale je aj napísané: 'Nebudeš pokúšať Pána, svojho Boha.'"

Ježiš počas svojho účinkovania o sebe často hovorieval, že on je chrámom a v Biblii sa spomína, že my kresťania sme Božími chrámami a údmi Kristovho tela. Z toho môžeme pochopiť, že Ježiš je hlavným chrámom a veriaci sú jeho bočnými chrámami. Ježiš prišiel ako Pán chrámu. Preto ho Satan postavil na jeho vrchol. Keď ho teda Satan pokúšal, chcel, aby Ježiš klesol na nízku úroveň padlého človeka, aby už nebol jeho pánom. Pôvodne však mali anjeli človeku slúžiť, nie sa im klaňať, a preto jednanie a pokúšanie satana bolo proti vôli Nebeského Otca. Ale Ježiš sa nedal a obhájil tak svoje právo byť dobrým synom Boha. Takto ponúkol aj ostatným ľuďom možnosť byť jeho „údmi", časťou jeho tela. Ježiš tak vytvoril podmienku, aby mohli byť spasení ľudia ako jedna veľká rodina.

Ježiš vytvoril podmienku, aby sme boli spasení

A zasa ho diabol vzal na veľmi vysoký vrch, ukázal mu všetky kráľovstvá sveta a ich slávu a vravel mu: "Toto všetko ti dám, ak padneš predo mnou a budeš sa mi klaňať." Vtedy mu Ježiš povedal: "Odíď, satan, lebo je napísané: 'Pánovi, svojmu Bohu, sa budeš klaňať a jedine jemu budeš slúžiť.'" Tu ho diabol opustil a prišli anjeli a posluhovali mu.

Na začiatku, keď Boh stvoril Adama a Evu, chcel im dať celý svet, aby mu vládli a s láskou sa oň starali. Ale Adam a Eva padli, čím stratili toto právo. Satan si tak celý svet uchmatol pre seba. Ukradol ho Bohu. Ježiš však prišiel na svet, aby napravil pád prvých ľudí. A satan to vedel. A vedel, že Ježiš má získať späť aj celý svet, ktorý patrí satanovi. Preto ho satan opäť pokúšal. Ale Ježiš zvládol aj tretiu skúšku a satan tak musel odísť.

Ježiš prišiel na svet, aby napravil pád prvých ľudí

Keď sa Ježiš dopočul, že Jána uväznili, odobral sa do Galiley. Opustil Nazaret a prišiel bývať do pobrežného mesta Kafarnaum, v končinách Zabulon a Neftali, aby sa splnilo, čo povedal prorok Izaiáš: "Krajina Zabulon a krajina Neftali, na ceste k moru, za Jordánom, Galilea pohanov! Ľud bývajúci v temnotách uvidel veľké svetlo. Svetlo zažiarilo tým, čo sedeli v temnom kraji smrti." Od tej chvíle začal

Ježiš hlásať: "Robte pokánie, lebo sa priblížilo nebeské kráľovstvo."

Keď Ježiš zvládol všetky tri skúšky, vrátil sa späť medzi ľudí, aby im mohol rozprávať o Nebeskom Otcovi. Aby ich naučil, aký čistý život majú žiť. Aby pochopili, že majú tiež bojovať so satanom a spojiť sa ako jedna veľká rodina pod vládou lásky nášho Nebeského Otca.

Ľudia sa majú spojiť ako veľká rodina pod vládou nášho Nebeského Otca

Zelený štvrtok

Svoj názov dostal buď od zelene v Getsemanskej záhrade, kde sa Ježiš krvou potil, alebo z nemeckého greinene - nariekať.
V starej cirkvi sa tento deň konalo zmierenie kajúcnikov. Slovo mohlo teda vzniknúť prešmyčkou. Ta či tak, Zelený štvrtok je štvrtok pred veľkou nocou a je súčasťou tzv. Veľkého týždňa.
Cirkevná tradícia hovorí, že nie je dovolené sláviť tento deň sv. omšu bez účasti ľudí.
Tento deň sa slávi vo večerných hodinách sv. omša, ktorá je pripomenutím si Ježišovej Poslednej večere. Je to aj deň ustanovenia sviatosti kňazstva.
V doobedňajších hodinách sa posväcuje biskupom olej katechumenov, olej na pomazanie chorých a krizmu. Je to omša, pri ktorej sa spomína na ustanovenie eucharistie.
Tento deň sa aj pripomína, ako Ježiš umýval svojím učeníkom nohy.
Naposledy zaznejú zvony a piesne. Do veľkonočnej nedele (resp. vigílie pred veľkonočnou nedeľou) sa už nespieva, nehrá na organe, ani pri obradoch nezvoní na zvony.
V liturgii Zeleného štvrtka už začíname akoby slávenie Veľkého piatku.
Umývanie nôh učeníkom, ustanovenie Eucharistie pri Poslednej večeri, Ježišova modlitba na Olivovej hore v Getsemanskej záhrade a napokon jeho zajatie, sú hlavnými témami tohto večera a noci.
Môžeme tu vidieť Ježišove utrpenie, smrť a zmŕtvychvstanie.

Ježiš ohlasuje svoju smrť a vysvetľuje jej zmysel. Po skončení sv. omše kňaz obnaží oltár, dá dole obrus, kalich, kríž a v tichosti sa veriaci rozídu do svojich domovov.

Sv. omša je pripomenutím si Ježišovej Poslednej večere a ustanovením eucharistie

Veľký piatok

Na veľký piatok si pripomíname Ježišove ukrižovanie. Je to deň, kedy sa dodržiava nejprísnejší pôsť. Neznamená to, že sa nesmie vôbec jesť, ale vystríhame sa mäsitých jedál a do sýtosti sa človek môže najesť len raz. Deti sa nepostia tak, ako dospelí, ale je dobré im vysvetliť, že by sa tento deň mohli vzdať niečoho obľúbeného a viesť ich k pochopeniu tohto Ježišovho obetovania sa.
Tento deň by sme mali prežiť v tichosti a zamyslení nad tým, čo pre nás tento Ježišov čin - ochota ísť až na kríž, znamená. Na veľký piatok nebýva sv. omša, ako ju poznáme, ale obrady. Čítajú sa pašie a krížová cesta. Obrady sa konajú o 15.00 hod, kedy za nás Ježiš zomrel.

Sv. omša je pripomenutím si Ježišovej Poslednej večere a ustanovením eucharistie

Biela sobota

Biela sobota, alebo inak povedané veľkonočná vigília, je noc očakávania Pána. Ľudia s horiacimi sviecami sa majú podobať ľuďom, ktorí bdejú a očakávajú návrat Pána. Tento sviatok sa slávi až po západe slnka.
Kňazi majú oblečené biele rúcho. Tam, kde je to možné, ešte pred začatím sv. omše, sa zapáli vatra a posvätí oheň. Po modlitbách sa zapáli paškál - veľkonočná svieca. Na nej je symbol A a Ω: začiatok a koniec. Táto vigília obsahuje bohoslužbu slova, 7 čítaní zo Starého zákona, liturgiu krstu a obrad vzkriesenia a Eucharistickú liturgiu. Opäť sa začína spievať „Aleluja!“

Očakávanie Pána, spievame slávnostné Aleluja!

Veľkonočná nedeľa

Veľkonočná nedeľa je vyvrcholením veľkonočných sviatkov. Je to deň, kedy slávime zmŕtvychvstanie Ježiša Krista. Ide o najvýznamnejšiu udalosť celých veľkonočných sviatkov z pohľadu Starokatolíckej cirkvi. Slávime víťazné zavŕšenie vykupiteľského diela. Ľudia sa zdravia pozdravom: „Kristus vstal z mŕtvych!“ Odpoveď znie: „Naozaj vstal zmŕtvych!“

„Kristus vstal zmŕtvych!“

Veľkonočný pondelok

Veľkonočný pondelok je deň, ktorý nasleduje po nedeli zmŕtvychvstaní Pána. V kresťanstve je jedným z dní veľkonočnej oktávy, kedy kresťania prežívajú veľkonočnú radosť so svojho vykúpenia. Spája sa s rôznymi tradíciami a zvykmi. Ide o rituály končiacej sa zimy a nastávajúcej jari. Táto nekresťanská prax sa postupom času dostala do kresťanského rámca. Na veľkonočný pondelok chlapci chodia oblievať dievčatá a šibať korbáčmi z vŕbového prútia. Dievčatá ich za to odmeňujú maľovanými vajíčkami - kraslicami.

Deň po nedeli zmŕtvychvstaní Pána je Veľkonočný pondelok

Vyfarbite výjav z Veľkej noci

Hádanky

Kto stvoril ľudí?

Ako sa inak povie Boh?

Pokánie a vnútorné očisťovanie je:

Kedy slávime pripomenutie si Ježišovej poslednej večere?

Čo si pripomíname na Veľký piatok?

Kedy slávime veľkonočnú vigíliu?

Kedy slávime zmŕtvychvstanie Ježiša Krista?

Úloha - nielen domáca :)

Čo sme sa vlastne dozvedeli v tomto „pôstnom špeciáli?“
Prešli sme si všetky udalosti spolu s Ježišom. Pravdepodobne ste tento časopis dočítali skôr, ako sa skončil pôst. Preto mám jeden návrh: Nakreslite si na papier ruženec z kamienkov. Každý večer, keď si budete spytovať svedomie, vyfarbite jednu guľôčku a sľúbte sebe a Bohu, že ten ďalší deň prežijete ešte lepšie ako dnešný.

Vyfarbite výjav z Veľkej noci

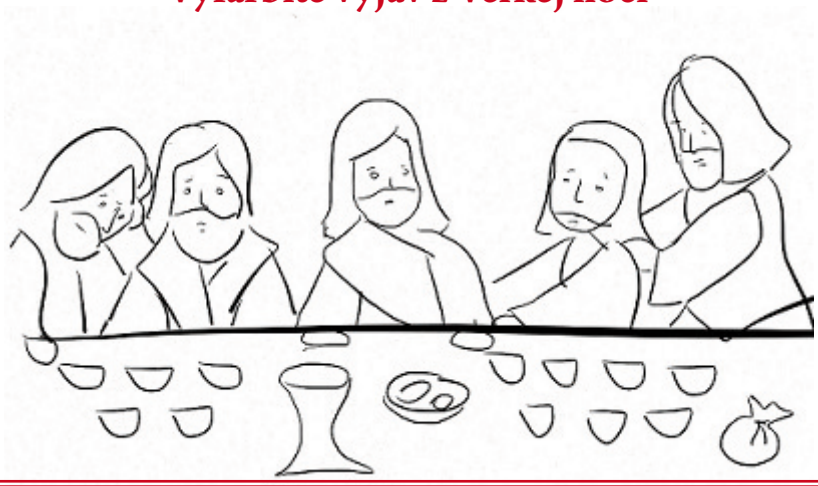

Vyfarbite výjav z Veľkej noci

Pre vlastnú potrebu vyrobila Starokatolícka cirkev na Slovensku,
Chrenovská 15, 949 01 Nitra
Redaktori: Mgr. Anna Záhradníková, Mgr. Jana Pavlová,
Mgr. Mária Pauková